

Заявник (позивач): Олійник Дмитро Вячеславович,

Відповідач: Житлово-будівельний кооператив «Металіст»,

на ухвалу ВССУ від 12 червня 2017 р. у справі № 757/15945/16-ц

звільнено від судового збору на підставі ст. 22 Конституції, ч. 2 ст. 79 ЦПК, п. 4 ч. 2 ст. 10 Закону України № 3674-VI «Про судовий збір», ч. 3 ст. 22 Закону України № 1023-XII «Про захист прав споживачів»,

ЗАЯВА ПРО ПЕРЕГЛЯД

(з підстави, встановленої пунктом 1 частини 1 статті 355 ЦК)

У справі, що переглядається, суд касаційної інстанції дійшов до висновку, що «тариф квартплати» 2,75 грн./м², розмір якого було затверджено Протоколом № 3 від 06.04.2013 р. загальних зборів членів кооперативу є начебто за своєю правовою природою «внеском», а не тарифом, а тому і не потребує ніякого погодження органу місцевого самоврядування, як це зазначено судами нижчестоящих інстанцій:

Визначений загальними зборами житлово-будівельного кооперативу розмір внесків (платежів) на утримання будинку і прибудинкової території не потребує затвердження чи погодження органами державної влади чи місцевого самоврядування.

Згідно листа Мінрегіонбуду від 15.08.2011 року №7/14-8961 визначений загальними зборами ОСББ розмір внесків (платежів) на утримання будинку і прибудинкової території не потребує затвердження чи погодження органами державної влади чи місцевого самоврядування; розмір внесків (платежів) на утримання будинку і прибудинкової території загальними зборами ОСББ має визначатися виходячи з затвердженого в кошторисі об'єднання розміру витрат з цією метою; склад витрат на утримання будинку і прибудинкової території, які включаються до кошторису ОСББ, слід визначати за Правилами утримання жилих будинків та прибудинкових територій (наказ Держжитлокомунгоспу від 17.05.2005 р. №76). Дані положення за аналогією застосовуються і до житлово-будівельних кооперативів.

При цьому суди, у справі що переглядається, всіяко ухилилися від правової оцінки змісту Протоколу № 2 від 24.02.2013 р. про затвердження загальними зборами ще одного «внеску» у розмірі 1,10 грн./м² (а. с. 99).

Обґрунтовуючи свої рішення суди, у справі що переглядається, посилаються на Закон України № 1875-VI «Про житлово-комунальні послуги», Закон України № 1087-IV «Про кооперацію» (конкретні статті обох законів майже не наведені), постанову Кабміну № 869 від 01.06.2011 р., Статут кооперативу, які неоднаково застосовані порівняно із судовими рішеннями у справах, про які йдеться нижче.

Так, скасовуючи рішення суду апеляційної інстанції ухвалою ВССУ від 16.09.2015 р. № 6-13707св15 з посиланням на ст. 20 Закону № 1875-VI і Статут кооперативу беззаперечно дійшов до висновку, що:

Вказуючи на те, що при визначенні розміру заборгованості не були застосовані належним чином затверджені органом виконавчої влади чи органом місцевого самоврядування тарифи, апеляційний суд не з'ясував чи були затверджені цими органами тарифи на утримання і обслуговування будинків у м. Запоріжжі у період, за який позивач просив стягнути заборгованість, а якщо були, то чи відрізняються вони

від тарифів, що були встановлені рішеннями загальних зборів ЖБК і в чому полягає їх відмінність.

На відмінність від цього, у справі що переглядається, питання співмірності «тарифу квартплати» 2,75 грн./м2 із єдино законно встановленими тарифами по м. Києву 0,40-0,55 грн./м2 не з'ясовувалося і не досліджувалося взагалі (враховуючи визнання незаконними і нечинними з моменту прийняття усіх подальших розпоряджень КМДА про встановлення тарифів упродовж з 01.12.2006 р. по 30.06.2014 р. постановами адміністративних судів у справах № 761/8760/14-а (2-а/761/220/2014), № 2а-118/11 (2а/761/4/14), № 2а-1888/10, № 2а-166/07, № 2а-412/07, резолютивні частини яких оприлюднені в газеті «Хрещатик» № 44(4814) від 22.04.2016 р.).

Так саме, ухвалою ВССУ від 22.01.2014 р. № 6-46778св13, залишаючи в частині без змін рішення суду апеляційної інстанції, з посиланням на ст. 20 Закону № 1875-VI і Статут кооперативу суд посилається на необхідність затвердження кошторису кооперативу органом місцевого самоврядування і прийняття рішення загальних зборів лише у певному випадку:

Рішеннями Севастопольської міської ради № 9917 від 13 квітня 2010 року та № 667 від 19 квітня 2011 року було затверджено кошторис ОК «ЖБК № 98С», в якому оплата за житлові послуги на підставі рішень Севастопольської міської ради № 9917 від 13 квітня 2010 року та № 667 від 19 квітня 2011 року складає 1,803 грн. за 1 кв. м.

Відповідно до вимог п. 8.2 Статуту ОК «ЖБК №98С» загальні збори ОК «ЖБК № 98С» приймають рішення щодо підвищення (зниження) тарифів на житлово-комунальні послуги (а.с. 74).

<...>Отже, вирішуючи спір в частині стягнення заборгованості по оплаті за послуги з утримання та експлуатації житлового будинку, суд апеляційної інстанції обґрунтовано виходив із того, що на підставі рішення загальних зборів може бути підвищено або знижено розмір комунальних виплат не в будь-якому випадку, а лише в тому разі, коли останні не відповідають тарифам, встановленим органами самоврядування на підставі розділу 7 ст. 31 Закону України «Про житлово-комунальні послуги».

Ухвалами ВССУ від 15.10.2014 р. № 6-26534св14 і від 23.04.2015 р. № 6-47220св14 по одній справі, суди погодилися із рішеннями попередніх інстанцій, які місять посилання на ст. 20 Закону № 1875-VI і положення Статуту об'єднання, при цьому беззаперечно вказуючи на те, що:

Крім того, частково задовольняючи позов, апеляційний суд не перевірів, ким були затверджені тарифи, про стягнення заборгованості по оплаті яких подано позов, чи затверджувались вони органом місцевого самоврядування, як це передбачено законодавством...

Ухвалою ВССУ від 05.04.2017 р. у справі 520/11394/14-ц, з посиланням на ст. 20 Закону № 1875-VI прийшов до висновку:

Так, розрахунок заборгованості повинен здійснюватися з урахуванням договорів, укладених між ОК «МЖСТ ДОМ» та постачальниками житлово-комунальних послуг для будинку в АДРЕСА_1, на підставі затверджених тарифів, а саме: тарифів на послуги з утримання будинку та прибудинкової території за адресою: АДРЕСА_1, затверджених загальними зборами учасників (засновників) ОК «МЖСТ ДОМ» протоколом від 01 березня 2011 року № 1/01-11; тарифів за послуги з опалення й гарячого водопостачання житлового будинку за адресою: АДРЕСА_1, затверджених загальними зборами учасників (засновників) ОК «МЖСТ ДОМ» протоколом від 28 січня 2011 року № 2/01-11; на підставі рішення Виконавчого комітету Одеської міської ради від 21 червня 2012 року № 189 «Про встановлення тарифів на послуги з утримання будинку і споруд та прибудинкової території, розташованих за адресою: АДРЕСА_1, для ОК МЖСТ «ДОМ»; рішення Виконавчого комітету Одеської міської ради від 25 квітня 2013 року № 160 «Про встановлення для населення тарифів на теплову енергію та послуги опалення й гарячого водопостачання, які надаються ОК «МЖСТ ДОМ».

<...> Апеляційний суд дійшов обґрунтованого висновку про те, що ОК «МЖСТ ДОМ» під час проведення розрахунків за надані послуги з опалення та утримання будинку і споруд та прибудинкової території, застосував тарифи, які не затверджені відповідним органом місцевого самоврядування, як це передбачено Законом України «Про житлово-комунальні послуги», та не врахував усі грошові кошти сплачені ОСОБА_6

Ухвалою ВССУ від 05.08.2011 р. № 6-21528ск11 відмовлено у відкритті касаційного провадження у справі з зустрічним позовом про визнання незаконним рішення загальних зборів об'єднання, де суд апеляційної інстанції, з посиланням на Закон № 1875-VI і положення Статуту об'єднання дійшов до наступного висновку:

Крім того, тарифи на оплату комунальних послуг встановлювалися об'єднанням співвласників багатоквартирного будинку „Перлина” без врахування вимог закону.

<...> В порушення вищезазначених нормативних актів об'єднання співвласників багатоквартирного будинку „Перлина”, без врахування погоджених з органом місцевого врядування тарифів, необґрунтовано встановлювало вищезазначеними рішеннями Правління плату за послуги з утримання будинку та прибудинкової території, послуги теплопостачання, які в подальшому були затверджені рішенням Загальних зборів від 16 травня 2009 року (а.с.7-9).

З посиланням на ст. 20 Закону № 1875-VI ухвалою ВССУ від 05.06.2013 р. № 6-52310св12 викладено наступну позицію:

Визнаючи неправомірними дії ОСББ «Науковець» щодо встановлення додаткового платежу «внесок» у рахунках на оплату комунальних послуг позивачів, суд першої інстанції, з яким у цій частині погодився й апеляційний суд, дійшов правильного висновку, обґрунтовано встановив, що належних та допустимих доказів щодо внесення розрахунків тарифів на послуги з утримання будинку і споруд та прибудинкових територій до єдиної електронної бази м. Києва, погодження їх з виконавчим органом Київської міської ради, відповідачем не надано...

<...> Суд дійшов обґрунтованого висновку, що відповідач без належних на те підстав та законодавчого обґрунтування, без погодження з виконавчим органом Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) застосував тарифи на послуги з утримання будинків і споруд та прибудинкових територій, у які включено також спірні «внески».

Ухвалою ВССУ від 10.09.2013 р. № 6-34051ск13 відмовлено у відкритті касаційного провадження у справі, де суди нижчестоящих інстанцій з посиланням на Закон № 1875-VI вказують на необхідність погодження затвердженого розміру внеску з органом місцевого самоврядування:

Відповідно до протоколу № 17-02/09 загальних зборів членів ОСББ «Науковець», з 1 березня 2009 року затверджені розміри внесків, в тому числі і для власників квартир, виходячи з розрахунку собівартості утримання 1 кв.м. площі будинку. Як убачається зі змісту позовної заяви, отримані грошові кошти, визначені в рахунках на оплату як внески, необхідні на ремонт та утримання будинку.

<...>Таким чином, включення «внесків» до вартості послуг з утримання будинку і споруд та прибудинкових територій без погодження з виконавчим органом Київської міської ради, при не укладеному між сторонами відповідному договору, не створює для відповідачів (не членів ОСББ) обов'язку по їх оплаті.

Ухвалою ВССУ від 26.08.2014 р. № 6-27574ск14 відмовлено у відкритті касаційного провадження у справі, де суд апеляційної інстанції посилається на ст. 20 Закону № 1875-VI, постанову Кабміну № 869 від 01.06.2011 р. і Статут об'єднання:

Суд апеляційної інстанції, скасовуючи частково рішення суду першої інстанції та ухвалюючи нове рішення про часткове задоволення позову, обґрунтовано дійшов висновку, що на підставі оскаржуваного рішення у порушення вимог ст. 20 Закону України «Про об'єднання співвласників багатоквартирного будинку» відповідачем було

складено калькуляцію до типового договору про надання позивачеві послуг з утримання будинку та прибудинкової території за тарифами, які значно перевищують розмір тарифів для власників інших приміщень та які не були затверджені у встановленому законом порядку рішенням органу місцевого самоврядування.

Нарешті, у повністю аналогічному спорі, ухвалою ВССУ від 03.07.2014 р. № 6-23433св14 відхилено касаційну скаргу кооперативу у справі про визнання недійсними рішення його загальних зборів, де з посиланням на Закон № 1875-VI, Закон № 1087-IV, постанову Кабміну № 869 від 01.06.2011 р., Статут кооперативу, і суд касаційної інстанції погоджується з наступним:

Разом з тим, до компетенції загальних зборів членів відповідача не належить затвердження калькуляції витрат з утримання житлового будинку та розміру плати за утримання житлового будинку та прибудинкової території.

<...> Так, представник відповідача включає у поняття вступних, членських та цільових внесків - розмір плати за утримання житлового будинку та прибудинкової території, що суперечить законодавству.

<...> статутom дійсно передбачено визначення розмірів вступного і членського внесків, цільових внесків та паїв, а з огляду на законодавче визначення вказаних понять, жодних з них не включає в себе розмір плати за утримання житлового будинку та прибудинкової території.

<...> За таких підстав, суд приходить до висновку, що відповідач безпідставно ухвалив рішення про затвердження калькуляції витрат з утримання житлового будинку та розміру плати за утримання житлового будинку та прибудинкової території, адже з огляду на зазначені вище законодавчі акти України, відповідні ціни/тарифи встановлюється відповідними компетентними органами.

Тобто, відповідач перебрав на себе повноваження, які за нормативними актами України не належать до його компетенції.

Отже, має місце неоднакове застосування норм матеріального права: положень Закону № 1875-VI, Закону № 1087-IV, постанову Кабміну № 869 від 01.06.2011 р., Статут кооперативу у вищезазначених правовідносинах: на відмінність від справи, що переглядається, в інших справах суди касаційної інстанції вважають, що «внески» підлягають погодженню з органом місцевого самоврядування та їх встановлення є можливим, лише коли вони не перевищують розміру тарифу, або ж «внеском» взагалі не може визначатися розмір плати за утримання житлового будинку та прибудинкової території, яка є компетенцією органу місцевого самоврядування.

Згідно правових висновків Верховного Суду України щодо застосування ст. 22 Конституції, викладеними постановою від 06.10.2015 р. у справі № 127/11720/14 (обов'язковою для врахування судами, згідно ст. 360-7 ЦПК), не допускається при прийнятті нових законів скасування чи обмеження існуючих прав та інтересів громадян, отже й громадян-споживачів, які звільнені від судового збору.

На підставі викладеного, керуючись ст. ст. 355, 360-4 ЦПК,

ПРОШУ:

рішення Печерського райсуду м. Києва від 26 вересня 2016 р., ухвалу Апеляційного суду м. Києва від 31 січня 2017 р., ухвалу Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ від 12 червня 2017 р. скасувати, справу направити на новий розгляд до суду першої інстанції.

Додатки: копії рішення суду від 26.09.2016 р., ухвали суду від 31.01.2017 р., ухвали ВССУ від 12.06.2017 р. (завіреної), оголошення в «Хрещатику» 22.04.2016 р., роздруківки з ЄДРСР у справах, на які міститься посилання (для суду); копії заяви (без додатків) для відповідача.

14 липня 2017 р.

/Заявник Олійник Д. В./